

Številka: 354-52/2021-2 (256)
Ljubljana, dne 12. 04. 2021

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE
DIREKTORAT ZA JAVNO ZDRAVJE
Štefanova ulica 5
1000 Ljubljana

Zadeva: Mnenje o verjetnosti pomembnejših vplivov plana na okolje in konkretne smernice za segment zdravje ljudi k izhodiščem za plan: Občinski podrobni prostorski načrt stanovanjska zazidava Žabče, Občina Tolmin

Skladno z vašo vlogo št. 354-36/2021-2 z dne 15. 03. 2021 vam posredujemo mnenje po 110. členu Zakona o urejanju prostora (Ur. l. RS, št. 61/17) za segment zdravje ljudi k izhodiščem za plan Občinski podrobni prostorski načrt stanovanjska zazidava Žabče.

Zahtevek za izdelavo mnenja izvira iz Vloge družbe IB STUDIO, d.o.o., Kampel 114, 6000 Koper, št.: brez, datum: 12. 03. 2021, ki je bila kot nosilcu urejanja prostora posredovana Ministrstvu za zdravje in je bila priložena vaši vlogi.

V pregled za izdelavo mnenja smo prejeli naslednjo dokumentacijo objavljeno na spletni povezavi <https://www.tolmin.si/objava/349879>:

- Izhodišča za pripravo občinskega podrobnega prostorskega načrta (OPPN) stanovanjska zazidava Žabče. Izdelovalec: IB STUDIO, d.o.o., Kampel 114, 6000 Koper; št. naloge: 53/19; datum: januar 2021.

Kot izhodišče za izdelavo mnenja smo uporabili naslednjo zakonodajo in kriterije:

- 4. člen Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K in 36/19).
- Uredba o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14, 57/15, 26/17 in 105/20).
- Uredba o merilih za ocenjevanje verjetnosti pomembnejših vplivov izvedbe plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta in njegovih sprememb na okolje v postopku celovite presoje vplivov na okolje, Ur.l. RS, št. 9/2009

- Kriteriji za ugotavljanje sprejemljivosti planov s stališča pristojnosti varovanja zdravja ljudi pred vplivi iz okolja v postopkih celovite presoje vplivov na okolje (Verzija 2), ki so objavljeni na spletni strani Ministrstva za zdravje (<http://www.mz.gov.si/>)

1 MNENJE O VERJETNOSTI POMEMBNEJŠIH VPLIVOV PLANA: VERJETNI POMEMBNI VPLIVI NA ZDRAVJE IN POČUTJE LJUDI

1.1 ZNAČILNOSTI IZHODIŠČ

a) Splošno o planu

Občinski podrobni prostorski načrt Stanovanjska zazidava Žabče je predviden na zahodnem robu gručastega naselja Žabče in predvideva gradnjo dvanajstih stanovanjskih hiš.

Zaradi dograditve obstoječega kanalizacijskega voda in druge potrebne gospodarske javne infrastrukture se predvidi podaljšanje občinske ceste na zahodnem delu območja OPPN ter podaljšanje niza obstoječih stanovanjskih hiš.

b) Ugotovitve v zvezi s planom

S prostorskimi prvinami Občinskega prostorskega načrta Občine Tolmin (Uradni list RS, št. 78/2012) (v nadaljevanju OPN) je predmetno območje Občinskega podrobnega prostorskega načrta Stanovanjska zazidava Žabče (v nadaljevanju OPPN) v pretežnem delu opredeljeno kot območje stavbnih zemljišč, z oznako EUP ŽB 05 in določeno namensko rabo prostora S – območja stanovanj ter v manjšem delu kot EUP SOČA z namensko rabo K – kmetijska zemljišča.

Območje OPPN je velikosti okvirno 1 ha in zajema obstoječe stavbe: Žabče 27B, Žabče 27C in Žabče 27C, ostalo so nepozidana stavbna zemljišča, ki se uporabljajo v kmetijske namene (njive, travniki, zemljišča v zaraščanju, itd.), ob JZ delu območja pa kmetijsko zemljišče (brežina v zaraščanju).

Trenutno je večji del območja OPPN trajni travnik, ki je severno in vzhodno omejen s stanovanjsko zazidavo, južno z nogometnim igriščem, jugozahodno pa se nahaja pas zemljišč v zaraščanju, kateremu zahodno od obstoječe poti, na nižje ležeči terasi, sledijo kmetijska zemljišča.

Območje predvidenega plana se ne nahaja na vodovarstvenem območju, prav tako na obravnavanem območju in neposredni bližini ni izdanih vodnih dovoljenj za lastno oskrbo s pitno vodo.

Območje plana se nahaja na prispevnih območjih kopalnih voda: Prispevno območje kopalne vode Soča pri Solkanu in Prispevno območje kopalne vode Soča v Kanalu.

Nahaja se tudi na vodnem telesu podzemne vode, šifra: SIVTPODV6020, ime vodnega telesa: JULIJSKE ALPE V POREČJU SOČE, z dvema tipičnima vodonosnikoma: apnenčasti in dolomitni vodonosnik (kraški, razpoklinski, skraseli) in vodonosnik vrodu, grušču in morenah (medzrnski).

1.2 ZNAČILNOSTI VPLIVOV IN OBMOČIJ, KI BODO VERJETNO PRIZADETA ZARADI VPLIVOV PLANA

a) Značilnosti vplivov

V zvezi z izvedbo plana lahko pričakujemo naslednje pomembnejše vplive na okolje, ki imajo lahko vpliv tudi na zdravje in počutje ljudi:

Faza gradnje:

- onesnaževane zraka predvsem s prahom zaradi gradbenih del,
- obremenjevanje okolja s hrupom prav tako zaradi gradbenih del,
- nastajanje gradbenih odpadkov vključno z zemeljskimi izkopi
- onesnaževanje tal in podzemne vode v primeru neustreznega ravnanja z nevarnimi snovmi ali nevarnimi odpadki ali nezgode z njimi v povezavi z gradbenimi deli,

Faza obratovanja

- onesnaževanje zraka zaradi ogrevanja stavb in zaradi lokalnega prometa z motornimi vozili,
- obremenjevanje okolja s hrupom zaradi lokalnega prometa z motornimi vozili in toplotnih črpalk/prezračevalnih naprav,
- nastajanje komunalnih odpadkov
- nastajanje komunalnih odpadnih vod in onesnaženih padavinskih odpadnih voda

b) Značilnosti območij, ki bodo verjetno prizadeta

Prizadeto je lahko predvsem območje stanovanj ob robovih območja predvidenega plana.

Prizadeta so lahko prispevna območja kopalne vode Soča pri Solkanu in kopalne vode Soča v Kanalu.

Prizadeta je lahko kakovost podzemne vode zaradi kraških, razpoklinskih in skraselih vodonosnikov, ki so ranljivi za posledice različnih virov onesnaženja, zaradi česar so lahko ogroženi vodni viri za oskrbo s pitno vodo, tudi v oddaljenih predelih.

1.3 POMEN IN RANLIVOST OBMOČIJ, KI BODO VERJETNO PRIZADETA

Območje, ki bodo verjetno prizadeto, je območje stanovanj, ki ga z vidika vplivov onesnaževanja okolja na zdravje ljudi ocenjujemo kot ranljivo.

Prispevno območje kopalne vode Soča pri Solkanu in Prispevno območje kopalne vode Soča v Kanalu smatramo kot ranljiva zaradi onesnaženja kopalnih voda.

1.4 MNENJE O VERJETNEM POMEMBNEM VPLIVU NA ZDRAVJE LJUDI:

Na podlagi podatkov o značilnostih plana, podatkov o značilnostih vplivov in območij, ki bodo verjetno prizadeta zaradi vplivov plana ter podatkov o pomenu ranljivosti območij, ki bodo verjetno prizadeta, ocenjujemo, da izvedba plana Občinski podrobni prostorski načrt stanovanjska zazidava Žabče, v obliki in obsegu kot je to opisano v izhodiščih plana, verjetno ne bo imela pomembnega vpliva na zdravje in počutje ljudi.

OPOMBA:

Mnenje je izdelano s predpostavko, da bodo v planu upoštevane konkretne smernice podane v nadaljevanju tega mnenja.

Stopnja upoštevanja smernic bo preverjena v naslednjih fazah sprejemanja plana.

OBRAZLOŽITEV

Rezultati preveritve pričakovanih vplivov na okolje, ki jih bo glede na

- značilnosti plana,
- značilnosti vplivov in območij, ki bodo verjetno prizadeta zaradi vplivov plana
- pomen in ranljivost območij, ki bodo verjetno prizadeta

povzročila izvedba obravnavanega plana in imajo lahko vpliv na zdravje in počutje ljudi, so pokazali, da spremembe posameznih sestavin okolja (kakovost zunanjega zraka, obremenjenost okolja s hrupom, nastajanje komunalnih in onesnaženih padavinskih odpadnih voda, kakovost površinskih in podzemnih voda, oskrba s pitno vodo, ravnanje z odpadki), v obliki in obsegu kot je to opisano v izhodiščih plana, verjetno ne bodo tolikšne, da bi lahko pomembneje vplivale na zdravje ljudi.

POJASNILA V ZVEZI Z OCENJEVANJEM VPLIVOV NA ZDRAVJE LJUDI:

Izhodišča, ki so bila uporabljena za mnenje o verjetnem pomembnem vplivu na zdravje ljudi, so naslednja:

- Odločitve o sprejemljivosti vplivov na zdravje temeljijo na mejnih vrednostih za onesnaženost okolja, ki so določene z veljavno slovensko zakonodajo s področja okolja (npr.

za onesnaženost zraka, hrup v naravnem in življenjskem okolju, kakovost pitne vode, itd) ter drugih nacionalnih predpisih s področja ravnanja z okoljem, ki določajo mejne vrednosti, pravila ravnanja in podobno (npr. predpisi s področja urejanja emisij v vode in zrak, ravnanje z odpadki, itd.).

- V primeru presoje vpliva hrupa na zdravje in počutje ljudi pri oceni smiselno upoštevamo tudi smernice Svetovne zdravstvene organizacije iz leta 2018.
- Navedba v mnenju »da izvedba plana/posega verjetno ne bo imela pomembnejših vplivov na zdravje ljudi« pomeni, da stopnja tveganja za zdravje ljudi najverjetneje ne bo večja, kot je zajeta v mejne vrednosti, ki so določene z okoljsko zakonodajo. Z okoljsko zakonodajo določene mejne vrednosti so stvar politične odločitve in ne jamčijo popolne odsotnosti tveganja za pojav negativnih učinkov na zdravje ljudi.
- Pri izdelavi mnenja smo upoštevali tudi, da bodo izvajalci del in upravljavci posega v času življenjske dobe posega (gradnja, obratovanje, odstranitev) spoštovali pripadajočo veljavno okoljsko zakonodajo in drugo pripadajočo zakonodajo, ki je namenjena varovanju zdravja ljudi.

2 KONKRETNE SMERNICE

2.1 ZRAK

Zaradi zmanjšanja onesnaževanja zraka se za ogrevanje prednostno načrtuje priključevanje stavb na sisteme daljinskega ogrevanja.

Pri vseh vrstah ogrevanja imajo prednost energetski viri, ki manj onesnažujejo zrak (alternativni viri, zemeljski plin, utekočinjen naftni plin, kurilno olje).

V fazi gradnje je treba izvajati ukrepe za preprečevanje prašenja. Smiselno naj se uporabijo določila Uredbe o preprečevanju in zmanjševanju emisije delcev iz gradbišč, Uradni list RS, št. 21/11

2.2 HRUP

Nova stanovanjska soseska ne predstavlja pomembnejšega vira hrupa za okolico. Je pa pomembno, da se previdno umeščajo v prostor toplotne črpalke in prezračevane naprave, ki povzročajo hrup, ki je lahko v mirnem okolju in še posebej v nočnem času zelo moteč. Predlagamo torej previdnost in upoštevanje dejstva, da bo hrup teh naprav verjetno najbolj moteč v nočnem času (spalnice), zato naj se to pri postavitvi stavb in izbiri lokacij za omenjene naprave smiselno upošteva.

V fazi gradnje je treba izvajati ukrepe za zmanjševanje hrupa. Smiselno naj se uporabijo določila Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju. V času gradnje naj se okoliške prebivalce pravočasno in natančno obvesti o časovnem poteku in izvajanju najbolj hrupnih gradbenih del, da se hrupu po možnosti lahko izognejo.

2.3 VODE

Prostori in mesta, kjer se bodo med gradnjo, obratovanjem in opustitvijo pretakale, skladiščile, uporabljale nevarne snovi, njihova embalaža in ostanki, vključno z začasnim skladiščenjem nevarnih odpadkov (npr. motorna goriva, olja in maziva, pesticidi) morajo biti urejeni kot zadrževalni sistem - lovilna skleda-, brez odtokov, neprepustna za vodo, odporna na vse snovi, ki se v njej nahajajo, dovolj velika, da zajamejo vso morebiti razlito ali razsuto količino snovi oziroma tekočin.

Prometne cestne, manipulativne in intervencijske površine in površine mirujočega prometa (npr. parkirišča) morajo biti utrjene, odvajanje onesnaženih padavinskih odpadnih voda s teh površin mora biti urejeno preko zadrževalnikov, usedalnikov, lovilnikov olj.

Pokrite prometne vozne površine in parkirišča ter garaže, zlasti podzemne garaže morajo biti urejene v obliki zadrževalnega sistema – lovilne sklade, brez odtokov, neprepustna za vodo, odporna na vse snovi, ki se v njej lahko nahajajo, dovolj velika, da zajamejo vso morebiti razlito ali razsuto količino nevarnih snovi oziroma tekočin.

2.4 SVETLOBNO ONSNAŽEVANJE

Razsvetljava cest in javnih površin, poslovnih stavb, ustanov, fasad, naj se načrtuje tako, da osvetljenost, ki jo povzroča na oknih varovanih prostorov, ne bo presega mejnih vrednosti, ki so za tovrstne prostore predpisane v skladu s predpisom, ki ureja svetlobno onesnaževanje.

2.5 PRILAGAJANJE POTREBAM INVALIDOV IN STAREJŠIH

Določen delež (npr. 10 %) novih stanovanj se načrtuje tako, da so stanovanja dostopna z invalidskimi vozički ali, da jih je možno enostavno tako preurediti.

Območja stanovanj se načrtujejo tako, da je omogočen lahek dostop do trgovin z živili.

2.6 PRILAGAJANJE PODNEBNIM SPREMEMBAM

Za prilagajanje podnebnim spremembam se načrtuje:

Obvladovanje visokih temperatur

a) Ukrepi na nivoju stanovanjskih območij:

- Mreža zelenih koridorjev, manjših odprtih površin, obcestnih dreves ter zelenih streh in sten, ki imajo učinek evaporativnega hlajenja in nudijo senco hišam;
- Načrtovanje ribnikov, javnih kopališč in privatnih bazenov za kopanje, fontan;
- Orientacija stavb in ulic na način, da zmanjšujejo akumulacijo sončne toplote in omogočajo boljšo prevetrenost tudi z lahnim vetrom;
- Načrtovanje »hladnih materialov« za utrjevanje cest in velikih parkirišč, da se poveča refleksija sončnih žarkov (treba pa je upoštevati problem bleščanja) ali načrtovanje materialov, ki povečajo permeabilnost padavin v tla, kar poveča učinek hlajenja zaradi evaporacije;
- Načrtovanje mreže »hladnih« streh iz svetlo obarvanih materialov, ki zmanjšujejo akumulacijo sončne toplote in zmanjšujejo potrebo po dodatnem mehanskem hlajenju.

b) Ukrepi na nivoju stavb

- Zasaditve, ki senčijo stavbe in napredne zasteklitve, ki zmanjšujejo akumulacijo sončne toplote;
- Načrtovanje uporabe materialov, ki preprečujejo penetracijo toplote vključno z uporabo »hladnih« gradbenih materialov ter zelenih streh in zelenih sten;
- Načrtovanje inovativne uporabe vode za hlajenje vključno z uporabo talne in površinske vode;
- Načrtovanje mehanskega hlajenja vključno s toplotnimi izmenjevalci in klasičnimi klima napravami.

c) Drugi splošni ukrepi

- Na vseh javnih površinah predvsem pa na območjih centralnih dejavnosti, zelenicah, parkih in površinah namenjenih športu in rekreaciji, se načrtujejo pitniki.

Ukrepi za obvladovanje poplavnega vala ob močnih nalivih

- Načrtovanje prostorov za razlivanje in začasno zadrževanje koničnega odtoka ob nalivih npr. območja zelenih površin, večja parkirišča, športna igrišča;
- Preusmerjanje površinskega koničnega odtoka od občutljivih objektov;

- Načrtovanje sonaravnih sistemov za odvodnjavanje kot npr. porozne utrjene površine, peščene in zatravljene površine, ponikovalne površine v parkih in na drugih zelenih površinah;
- Uporaba zelenih površin in zelenih streh za zmanjšanje in upočasnitev površinskega odtoka;
- Načrtovanje smeri površinskega koničnega odtoka, da voda pri močnem nalivu lahko odteče brez da bi ogrozila ranljiva območja kot so npr. območja stanovanj in objekti večje občutljivosti (vrtci, šole in druge vzgojno varstvene ustanove, bolnišnice in druge zdravstvene ustanove, domovi za starejše, zdravilišča)

Ukrepi za upravljanje z zalogami vode

- Načrtovanje uporabe očiščene odpadne vode za zalivanje, namakanje in za splakovanje stranišč;
- Načrtovanje uporabe neonesnažene padavinske odpadne vode s streh za splakovanje stranišč in za rabo za zalivanje in namakanje;
- Podzemno skladiščenje padavinske odpadne vode za uporabo (zalivanje, namakanje) v sušnih obdobjih (evaporativno hlajenje).

Pripravili:

Andrej Uršič, univ. dipl. biol.

ANDREJ
URŠIČ

Digitalno podpisal
ANDREJ URŠIČ
Datum: 2021.04.12
07:56:57 +02'00'

dr. Sonja Jeram, univ. dipl. biol.

SONJA
JERAM

Digitalno podpisal
SONJA JERAM
Datum: 2021.04.12
08:36:50 +02'00'

Ivanka Gale, dr. med., spec. hig. in javn. zdravja

IVANKA
GALE

Digitally signed
by IVANKA GALE
Date: 2021.04.12
08:58:14 +02'00'

za Peter Otorepec, dr. med. spec. higijene in MDPŠ
Predstojnik

V vednost:

- naslov
- arhiv, tu

IRENA VENINŠEK PERPAR

Digitalno podpisal IRENA VENINŠEK PERPAR
Datum: 2021.04.12 09:41:19 +02'00'